

פרוטוקול מס' 105
מישיבת ועדת הכספים (אחה"צ)
שהתקיימה ביום ב', כ' באב תשי"ב - 11.8.52
בשעה 15.15.

משתתפים:
י. גורי - היו"ר
ח. אריאב
ק. לוז
ח. לנדאו
י. פורדר
ז. סוזאייב
י. רוקח

נעדרים:
י. אפרתי
א. ס. גניחובסקי
ש. דיין
א. הרצפלד
ס. סנה
א. ציזלינג
ס. קלמר
ז. שפר

מוזמנים:
ד"ר סנדלסון - מנהל המכס והבלו
ד"ר גולדמן - משרד המכס
סר גפני - משרד האוצר
סר גלס - משרד המשפטים
סר ספיבק - משרד האוצר
סר בזק - מזכיר

סדר-היום: חוק מס מסוייג ומס מותרות.

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.

עלינו עוד לסיים את ההצבעה בסעיפים מספר, ואנו עוברים לסעיף 14.

היו"ר סורא את הסעיף 14 - המתוקן:

ח. לנדאו: בסעיף זה אתם מחמירים גם עם אנשים ישרים, לא רק עם אלה שחושדים בהם.

סר גלס: אולי יוכל חבר הכנסת לנדאו להסתפק בהוספת המלים: "הכל לפי הענין". אז יהיה צאצא הענין ברור. הפירוש של מסיים צריך להיות, במקרה של ספק, לטובת משלם המס.

ח. לנדאו: אני מוכן להסתפק במה שכתוב.

סר גלס: אם אוכל אחר-כך בניסוח להבליט יותר את הכוונה - אעשה זאת.

ח. אריאב:
אינני מבין מה פירוש: סחורה הנמנית עם סוג סחורה שטעונה או אפילו פטורה ממס. האם כך מפרשים את החוק במקרה של ספק לטובת משלם המס?

היו"ר י. גורלי:
בנוסח הקודם נאמר: גם סחורה שאיננה טעונה מס. המשמעות של הנוסח החדש היא שלסחורה ישנן תכונות מסויימות שבעדן היא חייבת במס, אלא ותכונות אחרות שבעדן אין היא חייבת במס.

ח. אריאב:
לפי דעתי מנוסח הסעיף הזה באותו אופן שבו היה מנוסח מקודם, ומה שאמרנו לגבי הנוסח הקודם של הסעיף - חל גם על הנוסח החדש.

היו"ר י. גורלי:
יש הבדל רב בין המלים "אפשר לייחס" שבנוסח הקודם, ובין המלים: "הנמנית עם" שבנוסח החדש. אולם, אם אנו מסכימים לתוכן - אפשר למצוא את הנוסח המדוייק.

ח. אריאב:
אני הבינתי: סחורה שחלקים מסויימים ממנה פטורים ממס.

מר גפני:
לא. אתן דוגמא: מזוזות, למשל, פטורות ממס. אולם ישנן מזוזות של זהב המשמשות לשם קישוט בלבד - ועליהן חל המס.

ח. אריאב:
אני מציע: סחורה שאיננה טעונה מס, אם תכונה או תכונות מייחסות אותה לסוג של סחורה הטעונה מס.

היו"ר י. גורלי:
אי אפשר לרבר על "תכונות" של סחורה.

ח. לנדאו:
אני מציע את המלה: שימושה".

מר גלס:
לא תמיד השימוש הוא הקובע.

הוחלט: לקבל עקרונית את הסעיף 14(א), (ב), ו-(ג).

היו"ר קורא את סעיף 15:

ח. לנדאו:
המלה "מטעמו" איננה נראית לי.

מר גלס:
אפשר לכתוב: על ידי מי שמינה לכך. אם ייכתב משהו אחר, צריך יהיה להוכיח שמנהל המס באמת מסר את אצאא יפוי-הכוח לאותו אדם.

ד"ר מנדלסון:
אני מסכים שמי שיקבל תווים תהיה לו תעודה, ואז הוא יהיה "מוסמך".

הוחלט: לקבל את סעיף 15, עם המלים: או על ידי מי שיתמנה על ידו.

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
11.8.52 (אחה"צ)

היו"ר קורא את סעיף 19:

לפני שנצביע בסעיף זה, עלינו להצביע
בסעיף 5 (ב) שסעיף זה מדבר עליו ושטרם

היו"ר י. גורי:

הצבענו עליו.

שם היה ויכוח על זכות המנהל לקחת סחורה
בעין, ובענין זה היתה הצעת-פשרה של חבה

ד"ר גולדמן:

הכנסת סוזאייב.

היו"ר קורא את סעיף 5:

ברצוני להעיר לחברים שהנוסח המתוקן הוא
בעקבות הדעות שהושמעו כאן בוועדה.

היו"ר י. גורי:

סעיף זה אפשר לקבל ~~אחר~~ ארושם שהמנהל
יתחיל למכור סחורות. יכול לקרות מצב
שאי-אפשר יהיה למכור סחורה, וסוחר יגיד למנהל שאצלו מחיר הסחורה הוא
יותר נמוך, ואם המנהל לא יסכים - ידרוש ממנו הסוחר לקנות את הסחורה,
והמנהל ייהפך לסוחר הגדול ביותר במדינה.

ח. לנדאן:

ההסבר קיים בפקודת אצא המכס, אצא אצא
שאינן בה אפשרות הערעור.

מר גלס:

הוחלט: לקבל את סעיף 5 על כל סעיפי המשנה שבו.

אולי אפשר לקבל דוגמה של סחורה החייבת
במס מהחזקה, לא במכירתה?

ח. לנדאן:

הכלל הוא שאם שר האוצר מכריז על סחורה
שהיא טעונה מס, אזי הפעולה החייבת במס

מר גלס:

היא: יבוא ומכירה. אלא ששר האוצר יכול להוסיף ולהגיד: נוטף לך, אבי
קובע במפורש שגם החזקת אותה סחורה במלאי תהיה טעונה מס. אולם זה דורש
צו נפרד ומיוחד, ואין זה קורה באופן אוטומאטי. לכן יש צורך בסייג הזה:
כאשר החזקת המלאי טעונה מס. אין המס נגבה פעמיים: גם על מכירה וגם על
החזקה, פרט למקרים יוצאים מן הכלל.

סעיף זה לא היה קודם בחוק. מדוע הכניסו
אותו ברגע האחרון?

ז. סוזאייב:

בגלל אי-הבנה שהיתה עם משרד המשפטים.
אם אדם נמנע למסור דו"ח מכירה - אנו
יכולים לנקוט נגדו באמצעים פליליים, אולם אין לנו האפשרות לקבל ממנו
את המס. יש לתת את הסמכות לגבות ממנו את המס. הוראה מקבילה ישנה בכל
יחד החוקים בארצות אחרות, ואנו מציעים להכניס סעיף מקביל לא רק בחוק
זה.

ד"ר גולדמן:

אולם הסמכות שנותנים פה היא דחכה מאד.

ז. סוזאייב:

משום כך ישנה ועדת ערעורים. לעומת זה,
היא אינה מרלחת את החטיבה - אי אפשר יהיה

מר גפני:

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
11.8.52 (אחה"צ)

היו"ר קורא את סעיף 24:

הוחלט: לקבל את סעיף 24.

היו"ר קורא את סעיף 27(ד):

אולי כדאי לכתוב: "יחזיר האוצר, ולא: יחזיר המנהל" הרי למנהל אין כסף.

י. רוקח:

גם במכס אנו מחזירים מההכנסות שלנו.

ד"ר מנדלסון:

הוחלט: לקבל את סעיף 27(ד).

היו"ר קורא את סעיף 31:

אני מציע למחוק את סעיף קטן (4): "תשלום לאדם המסייע בניצוץ היעיל של חוק זה".

היו"ר י. גורי:

אנו נוותר על סעיף זה - אולם אני רוצה להוסיף שזה יהיה פסק סווא לאדמיניסטרציה. בהזדמנות אחרת אני מוכן להסביר שאין עדיין שיתוף צאצ עם האוצר סתוך מצפון - אא כדאי לומר על סעיף זה.

ד"ר מנדלסון:

האם קרו מקרים במכס שהשתמשתם בסעיף זה?

ז. סוואייב:

השוטרים במשטחה משתפים פעולה אתנו, ולא צאצא פרובוקטורית. אנו נוותר על סעיף זה, מפני שאין עדיין הבנה לענין זה. מבקר המדינה הכניס שיטה סיוחדת, שאני באופן אישי צריך לתת לשר האוצר כל מקרה של גמול כזה, עם התיאור, במעטפה צאצאאא סגורה - בלי שמו של האיש, אולם מבקר המדינה יכול לדרוש את השם. זה מקבטא במאות אלפים לירות סס. אילו לא היה המוסכס של התחרות בין הסוחרים, וסוחר הגון היה אומר לנו - היה רע מאד. הגמול הוא גמול סמלי. על תפישה של 10,000 סוברים שילמנו לאדם 200 לירות. רצינו לשלם רק 100 ל"י - אולם הוא הודיע שאם יקבל רק 100 ל"י הוא יפסיק להודיע לנו. אדם כזה, על אף צאצאאאא הסודיות מצדנו - סגורה תמיד, כי בחוג שלו סרגישים תמיד משהו. דבר כזה ישנו בחוקים שונים בעולמא. אם אינכם רוצים שזה יופיע בחוק בצורה כזאת - אתם יכולים להגיד: סעיף מסויים בפקודת המכס יופיע גם כאן.

ד"ר מנדלסון:

מדוע אי אפשר לקחת כספים לשם כך מהרזרבה? מדוע חייבים להכניס סעיף

י. רוקח:

כזה לחוק?

אילו לא היה בחוק סעיף כזה, האם יכול היה המנהל לשלם לאותו אדם, למשל, את

היו"ר י. גורי:

200 הלירות?

ייתכן שמבקר המדינה לא היה מרשה זאת. אולם אני מבקש שהות להתייעץ אתו.

ד"ר מנדלסון:

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
11.8.52 (אחה"צ)

י. פורדר:

אפשר לדרוש סכום מסויים מהרזרבה, אולם פרלמנט בעל רמה נאותה איננו יכול להכניס

טעיף כזה לחוק.

סר גלס:

דבר כזה נמצא בפקודת המכס מ-1876 - ואז היה שיאתקופת אא הליברלית.

הוחלט:

לראות את פסקה (4) בסעיף 31 כמחוקה, אלא אם שר האוצר יעמוד על כך שהוא רוצה הצבעה בוועדת הכספים.

היו"ר קורא את התוספת 3 של הפטורים:

ד"ר סנדלסון:

אין פירוש הדבר שעל שאר הדברים יטילו מיד מס. אולם אלה הם הדברים שנכנסים לחוק.

א שאר הדברים ישנה רשות לשחרר - אבל לא חובה.

י. רוקח:

נתבקשתי על ידי חברת הכנסת פרסיץ להזכיר צבעים ומכשירים לאמנים, ציירים ופסלים,

שהיא מבקשת לשחרר.

ד"ר סנדלסון:

אני מסכים, אם אפשר להגדיר "אמנים".

ד"ר גולדמן:

אני באופן אישי הייתי שוקל דבר כזה פעמיים. אם נשחרר ציירים ופסלים - נצטרך מחר לשחרר

גם כנרים, מסנתרנים וכדומה.

היו"ר י. גורי:

בענין זה היתה פניה מצד הציירים והפסלים, והובטח להם להתחשב בדבר.

ז. סוזאייב:

אני רוצה להציע לשחרר מס מומדות או בייקטים שרוכש בעל מקצוע לשם מקצועו, כמו: מכונת תפירה שרוכשת תופרת לצרכי עבודתה; כינור שרוכש כנר מקצועי, למשל, מהתזמורת וכו'.

ד"ר סנדלסון:

אם התזמורת או הקונסרבטוריון רוכשים כלים נגינה - הרי אלה הם מומדות, והם משוחררים.

ד"ר גולדמן:

הרשימה מפרטת סחורות שהן לפי טבען פטורות - לא סחורה שאנשים מסויימים פטורים ממס

עבודה.

האם ישנה התחייבות להביא לאישור הוועדה את קביעת אאא גובה המס?

ח. לנדאר:

במס מותרות בוטל המכסימום של 35%, ואפשר לבטל זאת תוך חדשיים - כמו בפכט.

היו"ר י. גורי:

אני מבקש לרשום לי הסתייגות ~~שהיה~~ אותה סדר בנוגע לפקודות אלו כמו במכס ובלו.

י. פורדר:

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
11.8.52 (אחה"צ)

י. פורדר:

לחבר כנסת אין השפעה על סידור סדר-היום. ולכן אין סיכויים שאם אני אציע ביטול הצו - זה יגיע לסדר-היום תוך החדשיים.

ח. לנדאו:

גם אני שומר לי זכות הסתייגות.

היו"ר י. גורי:

ישנה הצעת חבר הכנסת פורדר לסעיף 3(ב): שר האוצר אינו רשאי להעלות את שיעור המס על 3% מהמחיר הקמעוני ועל 5% מהמחיר הסיטוני "א".

הוחלט: לא לקבל את הצעת חבר הכנסת פורדר הסתייגות: לחבר הכנסת י. פורדר

היו"ר י. גורי:

בסעיף 3(ג) יש לחבר הכנסת פורדר הצעה: שר האוצר אינו רשאי להגדיל את שיעור המס על 50% ללא הסכמתה המוקדמת של ועדת הכספים.

הוחלט: לא לקבל את הצעת חבר הכנסת פורדר הסתייגות: לחבר הכנסת י. פורדר, א"ס/סוזאייב.

ד"ר מנדלסון:

בענין הרשימה, אנו מבקשים רק להרשות לנו לשנות את אמתור. נוסף לכן, אחרי מצרכי מוון, מציע הד"ר גולדמן להוסיף: "פרט למגדנות".

היו"ר י. גורי:

בענין ההפרשה אמר הד"ר מנדלסון ששר האוצר מוכן לקבל את עקרון ההפרשה, אבל בסייג אחד: לחלות את ההפרשה לרשויות המקומיות בגודל ההכנסה. היתה הצעה שמשנת 1953/54 תהיה ההפרשה 20%, אולם בשנת 1952/53 - 15%, בהתחשב בעבודה ש-5 חדשים משנת התקציב עברו כבר. הצעה היא שייקבע אחוז של 20%, ללא הבדל בין השנה הזאת והשנה הבאה. שר האוצר הקודם, מר קפלן המנוח, אמר שאחוז ההפרשה יהיה בין 20%-ל-25%. אולם היו כאן חברים שדרשו שלישי.

ח. אריאב:

אני מציע: בשנת 1953/54 - שלישי; בשנת 1952/53 - 25%.

י. רוקח:

ברצוני להודיע שזהו עוול גדול לגבי הרשויות המקומיות, העומדות בפני התפוררות השירותים. אי אפשר לרדת מ-25%. מה יקרה אם הממשלה תחיה נאלצת, מ-1.9.52, לקחת על עצמה את כל בתי-הספר? אני חושב שהממשלה תפסיד יותר משרוויח.

י. פורדר:

אני מודיע שכל הטיפול והיחס של הממשלה לגבי הרשויות המקומיות הוא בלתי רציני. אני מוכן להאמין גם לחבר הכנסת רוקח וגם לד"ר מנדלסון, אולם אני בוחר לברוק את העניינים בעצמי - וזה אינו ניתן לי.

ח. לנדאו:

בדיון הזה אנו שוכחים את הגורם האיקרי: את האזרח. למס-הכנסה הוספנו 7,5% בשביל הרשויות המקומיות. הוספנו כאן מס חדש, שבעולם מקובל שחלק הגון ממנו עובר לרשויות המקומיות. לדעתי שלישי הוא הטיינימום שאנו יכולים להפריש לרשויות המקומיות. אחרת נעמוד מחר בפני הוספה על המס הזה לטובת הרשויות המקומיות - כשם שעשו במס-הכנסה. אם הממשלה תדע שיש לה פחות כספים ממס זה - היא תחשוב קצת על קיצוצים, וזאת צריכה להיות המטרה. אני מציע, אפוא, לפחות שלישי, בלי הבדל בין השנה והשנה הבאה. גם הממשלה וגם העיריות הכניסו סכומים אלה לתקציבן השנה.

ד"ר מנדלסון:

ברצוני להגיד לחבר הכנסת פורדר שאותם האנשים שסידרו ענייני קרדיטים בבנקים, לא פעלו למען העיריות פחות מאשר למען הממשלה, ואי אפשר לדבר על יחס "בלתי רציני". יש להכניס קודם כל את המס למסלולו הרגיל. שנת הכספים 1952/53 היא שנה קריטית בשביל הממשלה ובשביל הרשויות המקומיות כאחד. אני אקבל כל דין של הוועדה, אבל אני חושב שאחוז זה שבנוגע אליו שיכנעתי היום את שר האוצר - הוא המכסימלי. עלינו לחשוב ביחד עם העיריות הגדולות על תוספת אלא גם מסס מותרות. יש לעשות פעם אחת ולתמיד ניתוח של כל הפעולות הציבוריות - ודבר זה הוא העלול להציל את העיריות או את המדינה - ולא המיליון שניתן או שנחסר מהן.

ישיבת ועדת הכספים
11.8.52 (אחה"צ)

היו"ר י. גורי:

ישנן שתי הצעות: א) הצעת האומרת: 20% בלי הבדל בין שנת 1952/53 ובין שנת 1953/54; ב) הצעת חבר הכנסת לנדאו, האומרת: שליש בלי הבדל בין השנה והשנה הבאה.

הוחלט: לקבל את הצעת היו"ר - 20%.

המתייגות: לחבר הכנסת ח. לנדאו.

לי יש ספק אם אפשר להכניס זאת בכלל לחוק.

ד"ר סנדלסון:

ענין זה סודר כבר.

מר גלס:

זה יוכנס לקרן ארצית, והחלוקה תהיה באישורה של ועדת הכספים.

היו"ר י. גורי:

היו"ר קורא את הפרק: פירושים:

הוחלט: לקבל את הפרק: פירושים.

סיימנו את הדיון בחוק מס טסוייג ומס מותרות, ואני מביע תודה לחברי ועדת

היו"ר י. גורי:

הישיבה סגורה.

הכספים.

(הישיבה נועלה בשעה 17.15).